

Гончарова Н. О., Харченко А. С. (Полтава, Україна)
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГА-ЕКСПЕРТА
ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У тезах розглядаються психологічні особливості підготовки студентів до діяльності психолога-експерта, рольові функції експерта у психологічному дослідженні. Звертається увага на особистісну та професійну готовність експерта до психологічного дослідження. Характеризуються індивідуально-психологічні особливості майбутніх експертів та їх здатність компетентно складати висновки, дотримуючись певних правил та вимог.

Goncharova N., Kharchenko A. (Poltava, Ukraine)
FEATURES OF TRAINING OF A PSYCHOLOGIST-EXPERT TO
PROFESSIONAL ACTIVITY

The abstracts consider the psychological features of preparing students for the activities of an expert psychologist, the role functions of the expert in psychological research. Attention is paid to the personal and professional readiness of the expert for psychological research. The individual psychological characteristics of future experts and their ability to competently draw conclusions, following certain rules and requirements are characterized.

Сучасна економічна та соціальна ситуація розвитку суспільства суттєво впливає на якість життя особистості, її професійну підготовку та фахове становлення. Студентський вік є періодом найбільшої активності, професійного становлення, а також формування ціннісних утворень особистості. Соціальна ситуація розвитку у цей період пов'язана з вибором життєвого шляху, професійним та особистісним самовизначенням.

Тому становлення майбутнього психолога-експерта включає в себе не тільки набуття певних знань та навичок, формування професійно-орієнтованих установок, інтересів, ціннісних орієнтацій та спеціальних навичок, необхідних у подальшій роботі, а й визначення особистісних можливостей людини ефективно виконувати конкретний вид діяльності.

У сучасній психологічній науці бракує досліджень, в яких виявлялися б особливості особистісної та професійної готовності психолога до проведення психологічної експертизи, виконання рольових функцій у психологічному дослідженні. Щоб іти в ногу з часом, майбутній професіонал має завжди прагнути до збагачення своїх знань, удосконалення власної професійної майстерності. Він мусить відчувати життєвий пульс сьогодення і спрямовувати свою професійну діяльність у русло постійного творчого пошуку. Тому для того, щоб забезпечити комфортне навчання цих студентів у закладах освіти, необхідне переосмислення та впровадження в навчальний процес спеціальних методів, нових педагогічних технологій [1].

Проблемі особистісної та професійної підготовки студентів присвячені праці М. Г. Боянжу, Н. А. Буняк, Н. О. Гончарової, М. А. Крюкової, Л. З. Ребухи, Ю. О. Туранова, В. І. Уриського, А. С. Харченко, Н. О. Юдіної

та інших психологів. Вони стверджують, що підготовка особистості до професійної діяльності пов'язана з ціннісно-смысловими орієнтаціями (життєвими цілями, процесом життя, результативністю життя) та життєстійкістю особистості.

Відтак особистісна та професійна готовність експерта до психологічного дослідження включає: комунікативний компонент (усвідомлення наявного і потрібного рівня розвитку комунікативних здібностей; створення нових моделей процесу спілкування); мотиваційний компонент (самоаналіз власних мотивів і смислів професійної діяльності; інтерес до професії; творчі мотиви діяльності); характерологічний компонент (усвідомлення і моніторинг таких рис характеру, як любов до праці, наполегливість, акуратність, дисциплінованість, емоційна врівноваженість); рефлексивний компонент (самоусвідомлення образу «Я», образу професії психолога; усвідомлення особистості та її внутрішнього світу як найвищої цінності; самокреативність); інтелектуальний компонент (усвідомлення наявного і бажаного рівнів розвитку інтелекту та мислення; ціннісне ставлення до інтелектуальних здібностей і властивостей; творче використання можливостей інтелекту і мислення у професійній діяльності); психофізіологічний компонент (рефлексивна інтроспекція психофізіологічних особливостей у професійній діяльності; індивідуальний стиль професійної діяльності) [2].

Аналіз наукових праць дозволяє констатувати, що в умовах вищого навчального закладу у майбутнього фахівця з'являється можливість більше зрозуміти себе, розібратися в своїх почуттях, взаємостосунках з іншими людьми, суспільством. Саме в умовах вищого навчального закладу студент повинен оволодіти комплексом соціальних функцій та ролей [3].

Таким чином, підготовка психологів-експертів до професійної діяльності обумовлена обраним ними фахом, що передбачає різні форми навчально-професійної активності та певний ступінь особистісного саморозвитку. Так, студенти мають приділяти увагу власному особистісному розвитку, надавати вагомі ролі системі комунікацій у професійному становленні, набуттю нового статусу, засвоєнню нових соціальних ролей. Все це повинно реалізовуватися за рахунок активного включення у відносини, надання й отримання підтримки, дотримання автономії, зростання досягнень особистості.

ЛІТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Гончарова Н. О. Особливості проведення психофізіологічної експертизи особистості. *Психологія і особистість*. Полтава-Київ, 2021. № 2(20). С.71-81.
2. Харченко А.С. Психологічні особливості благополуччя студентів різних профілів підготовки. *Молодий вчений*. Херсон, 2021. № 4 (квітень). С.175-178.
3. Юдіна Н. О. Дослідження особливостей полімотивації студентів. *Наука і освіта*. Одеса, 2014. №6. С. 143-148.